

HEART OF STONE, HEART OF FLESH

BY ELI YOSSEF

First Edition, 2009
All rights reserved. Copyright Eli Yossef

Title: Heart of Stone, Heart of Flesh
Edited by: Casa Argentina en Israel Tierra Santa and International Raoul Wallenberg Foundation.

HEART OF STONE, HEART OF FLESH

Casa Argentina en Israel - Tierra Santa and the *International Raoul Wallenberg Foundation* are proud to present in the form of an E-Book the play "*Heart of stone, heart of flesh*", written by the playwright and educator, Mr. Eli Yossef.

Eli Yossef has a vast experience in the field of high-school education, with a special focus on Judaism and humanism.

"Heart of stone, heart of flesh" recreates the awe-inspiring story of Raoul Wallenberg, the Swedish diplomat who saved scores of Hungarian Jews from the Nazi extermination. Wallenberg, a figure of Biblical proportions ended-up abducted by the Soviet forces that liberated Budapest, never to be seen again.

Yossef's moving play was specially created as an educational tool, played by young actors for the sake of a young audience. So far, this play performed three times in the Jerusalem Theatre and nine times in France (in its French version). Among the attendees were Guy von Dardel (the recently deceased brother of Raoul Wallenberg), other members of the Wallenberg family, as well as the Swedish diplomat and personal Wallenberg's aid, Mr. Per Anger.

Eli Yossef has also written two other plays: "Menachem" (about the life of the former Israeli Prime Minister, Menachem Begin) and "The Act", a story about the "two Eliahu's" which made him recipient of the prestigious "Yair" award.

The present edition is in the original Hebrew (for the sake of our Hebrew readers). We are now working on further editions in other major languages (English, Spanish, French).

We are also editing a video version of the play with subtitles into the major languages and are now embarking in production efforts to have this play up and running again in the major capitals of the world.

"ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה בקרבכם
והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם - לב בשר"

(יחזקאל, פרק ל"ח, פסוק כ"ו)

יחזקאל - נביא

לב של אבן – לב בשר

כתיבה ועריכה: אליהו יוסף

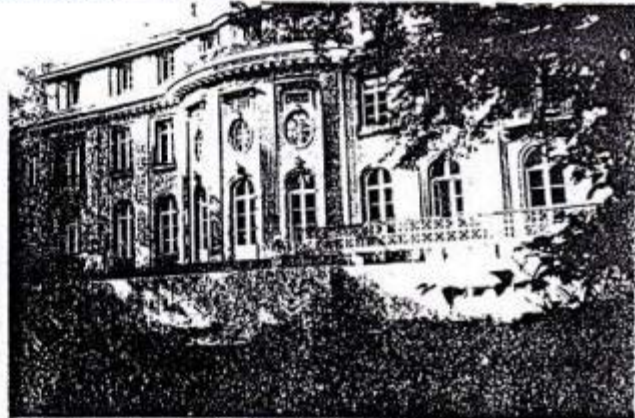
ייעוץ: אליהו אטלן

3	השמדה והעומדים מנגד	-	<u>מערכה I</u>
3	ועידת ונוה (20 לינואר, 1942)	-	תמונה I
	מפגש בבית הלבן בין הנשיא	-	תמונה II
	רוזוולט ומשלחת יהודים		
5	(8 לספטמבר, 1942)		
8	פגישה בין הימלר ואייכמן	-	תמונה III
9	ראול ואלנברג נכנס לפעולה	-	<u>מערכה II</u>
9	מראיינים את ראול ואלנברג	-	תמונה I
11	אייכמן מכנס את "היודנט"	-	תמונה II
13	ואלנברג מגיע לבודפשט	-	תמונה III
15	ואלנברג פועל הדרכים שונות	-	תמונה IV
19	בביתו של הברון קמני	-	תמונה V
21	"אין מה שיעצור אותי"	-	<u>מערכה III</u>
21	מצעד המוות להגישלום	-	תמונה I
26	ואלנברג מארח את אייכמן – בפעם האחרונה	-	תמונה II
	במשרדו של גנרל שמידטובר על מנת	-	תמונה III
29	להציל את הגטו		
31	ראול ואלנברג בבית סוהר בגולו: רוסיה	-	<u>מערכה IV</u>
31	ואלנברג משוחח עם עוד שני אסירים	-	תמונה I
32	ועקת יתרו	-	תמונה II
34	תפילה לזכרו של ראול ואלנברג	-	תמונה III
36		-	<u>ביבליוגרפיה</u>

לב של אבן - לב בשר

מערכה I - השמדה והעומדים מנגד

תמונה I - ועידת ונזה - (20 ינואר, 1942)

הווילה בוונזה שבברלין, שבה נערכה ועידת ונזה. (נ'סרי וינזדור).

הרקע: קבוצה של מנהיגים נאצים מתכנסים בוונזה שבברלין. ברקע נשמעת המנגינה "TOMORROW BELONGS TO ME".

HEIL HITLER - (מצדיע)

היידריך:

איך השיר מחמם את הלב - המחר שייך לי, שייך לנו. התכנסנו כאן כדי להבטיח זאת. הופקדתי על ידי גרינג והפירר בעצמו לארגן את "הפתרון הסופי" לבעיית היהודים, וכך, לטהר את אירופה מאחד עשר מיליון היהודים שבה. אדולף אייכמן הכין את המסמכים שלפניכם, שמצביעים על הריכוזים היהודיים.

רינהרד היידריך

(היידריך מצביעה על המפה)

בפולניה - 3,000,000

רומניה - 700,000

הונגריה - 1,000,000

היינריך מילר: אבל היידריך, איך יבוצע "הפתרון הסופי"?

חיידריך:

אייכמן¹ - לא לרשות את החלק הזה בפרוטוקול. -
יש דברים שהטוד יפה לחם. אם כן, מילר ברוסית
והיינזגורפה כבר ישט לעצמו הצלחה גדולה אך
אנו מחפשים שיטות יעילות יותר. בין השיטות
הנבחרות גם גז. לפני חודש וחצי עשינו ניסויים
בהלמנו בגז וחיוט מטפר מפעלים כאלה נמצאים
בבנייה ובהכנה של חומר.

אוטו חופמן:

מדברין עולה שיש לנו אור ירוק לפעול בכל ארצות
הכיבוש.

חיידריך:

נכון מאד.² אין כל הגבלה גיאוגרפית ואני
מאמין שהאוכלוסיה המקומית אכן ותלהב מהאפשרות
לסייע לנו במלאכת ריכוז היהודים ומאוחר יותר
בשילוחם מזרחה. אין אמר הפירר³ הגזע הארי
והאנטישמים מכל הארצות התאחדו במאבק נגד הגזע
היהודי השואפים לנצל את כולנו. יקום ויעלה הגזע
העליון של העולם. HEIL HITLER (כולט מצדיעים).

ברקע: שוב נשמעת המנגינה "TOMORROW BELONGS TO ME"

הנשיא רוזוולט: ידידי הרב סטיבן ויז, כבר דווח לי על המברק הזה. שכתת לציין את ההסתייגות שמופיעה שם.

הרב סטיבן ויז: אבל אדוני הנשיא - בתיק הזה מובאות עשרות עדויות על חיסול היהודים, המאמתות את תוכן המברק.⁵ הנאצים כבר רצחו כ-2,000,000 יהודים. זהו האסון הגדול ביותר שפקד אי פעם את העם היהודי. מה שדרוש זה מעשים - פעולות הצלה ומיד.

הנשיא רוזוולט: צר לי לשמוע על כך ששני מיליון כבר נרצחו, אך דעו לכם, שגלגלי הצדק יפעלו! אמנם לאט אבל מדויק. נעשה הכל כדי לזהות את האשמים. נצחון בעלות הברית, נצחון ארצות הברית - זה האות להצלת היהודים.

סטיבן ויז (American Jewish Archives, Hebrew Union College)

נשיא ארצות הברית פרנקלין דלנו רוזוולט (ארכיון ורסטפרייה הפיוניר, ניו יורק)

הרב סטיבן ויז: אך אדוני הנשיא, מה תהיה משמעות הנצחון עבור המתים?

הנשיא רוזוולט: (בתקיפות) עליכם להכין ידידי, שלא ניתן בשום פנים ואופן לצמצם את המאמץ המלחמתי על מנת לשחרר משאבים לענין ההצלה. מה קורה אתכם, אתם מסכימים עם היטלר שזו מלחמה יהודית וכאמריקאים אני מצפה מכם לתמוך קודם כל בארצות הברית של אמריקה.

הרב סטיבן ויז: כן אדוני, (הם קמים לעזוב) נאמנותנו לאמריקה איתנה וכך תישאר.

הנשיא רוזוולט: (הטלפון מצלצל, הנשיא מסמן להם להשאר) ראש הממשלה צ'רציל, מה שלומך? רק רגע אקח את זה בסלון שלי. תיכף אשוב.

יהודי המשלחת: ניסינו, אבל צריך להבין את הנשיא - פשוט אין מה לעשות עד רגע הניצחון.

יהודי זקן
מהמשלחת:

איד, אין מה לעשות? ריבוננו של עולם הוא צדק.

הרב סטיבן ויז: על מה אתה מדבר?

יהודי זקן
מהמשלחת:

הוא באמת הבין את הצביעות של המדינות הנאורות. זה היה לפני כשלושים שנה בנזל 1911, בקונגרס הציוני העשירי, קם אדם בשם מקס נורדאו והזהיר אותנו, כשאמר:

⁶"השקר המוחצף של התרבות בת זמננו נתפס כאן בשעת קלקלתו. כיצד יכולים מחליקי הלשון, חכמי הפיטפוט, השליטים, להרחיב פיהם ולהתהלל בהתקדמות, בהתפתחות, בהכרת ערך האדם בצדק!...." ואז הוא הדהים אותנו כשאמר:

⁷"יפה מאד! יפה עד להפליא! אבל אותן הממשלות הצדקניות, העובדות בשקידה אצילית כל כך לכונן את השלום הנצחי, מכינות לפי הודאת עצמן, כליה לששה מיליוני בני אדם." ואז הוא המשיך לתאר מה יקרה כשנבקש עזרה מאומות העולם כדי להציל את אחינו: ⁸"כשפונים אל "הרגש האנושי", אל "הערבות האנושית הכללית" של הממשלות והעמים ודורשים מהם פעולות, הם משיבים בלא מליצות: "פעולה אנושית? מה תתן לנו זו? הוא הבין אז, מה שאנחנו מסרבים לראות היום.

הרב סטיבן ויז: שוב, אתה נוטה להגזמות, עלינו להיות נאמנים לאמריקה ולנשיא שלנו.

יהודים במשלחת: נכון, נכון.

(שוב נשמעת מנגינת ההימנון)

מערכה I

תמונה III

שחקנים:

הימלר
אדולף אייכמן

הרקע: פגישה בין הימלר לאייכמן. (מרס, 1944)

הימלר: HEIL HITLER, המומחה בעצמו, אדולף אייכמן, מה שלומך?

אייכמן: שלומי טוב, כבר חסלנו את רוב יהדות אירופה וההרגשה טובה.

הימלר: כמעט הכל אייכמן, כמעט. מחרתיים יחל מבצע מרגרט לכיבוש הונגריה, תארגן את היחידות שלך כדי לטהר את הונגריה מכל היהודים. בטוחני שההונגרים יעמידו לרשותך כוחות נוספים, במיוחד, "צלבי החץ", הנאצים ההונגרים.

אייכמן: הר הימלר, משימה שחייכינו לה הרכה זמן. אתה יכול לסמוך עלי.

הימלר: ⁹"תסרוק את כל המדינה ממזרח למערב. שלח את כל היהודים לאושוויץ במהירות האפשרית. תתחיל מערי השדה במזרח לפני שהרוסים יתקדמו יותר. ואייכמן, דאג שלא יהיה עוד מרד כמו בגטו וורשה.

אייכמן: מכצע הריכוז והשילוח יבוצעו במהירות הבזק, HEIL HITLER.

פוטוגרף הימלר

מערכה II - ראול ואלנברג נכנס לפעולה

תמונה I - מראיינים את ראול ואלנברג

שחקנים:

איור אולסן
קלמן לואר
רבי ארנפריס
ראול ואלנברג

הרקע: שלושה אנשים יושבים בלובי של בית מלון בשטוקהולם, שוודיה. (9 ליוני, 1944) ברקע נשמעת מנגינה.

קלמן לואר: ראול, ידידי היקר, אתה משתפר. רק עשרים דקות איחור. ברצוני להציג בפניך את מר אולסן. אני חושב שאתה כבר מכיר את הרב ארנפריס, יושב ראש הקהילה היהודית.

ראול ואלנברג: מר לואר שלום, נעים מאד, נעים מאד (לוחצים ידיים).

אייבר אולסן: שמעתי שהיית כמה שנים במישיגן, שאתה כמעט אמריקאי.

קלמן לואר: אתה יודע שמר אולסן הוא מוועדת הפליטים שהוקמה על ידי הנשיא רוזוולט.

איור אולסן: אנו מחפשים אדם שיוכל לייצג אותנו בבודפשט.

ראול ואלנברג: אני מבין שמטרת האירגון שלכם היא להציל בדרך זו או אחרת 250,000 יהודי בודפשט.

רב ארנפריס: נכון מאד. לכן, אתה מבין, עלינו למצוא את האדם הנכון במקום הנכון.

קלמן לואר: מסרתי למר אולסן על הנסיעות שביצעת בשבילי וגם על מאמציד למצוא את המשפחה של אישתי. ראול מכיר את העיר היטב ויש לו שם קשרים.

ראול ואלנברג: יש לי תחושה שלרב ארנפריס יש עדיין ספקות לגבי.

רב ארנפריס: לא בדיוק, רק לגבי דרך פעולתך.

ראול ואלנברג: אם אבחר לתפקיד, ואם משרד החוץ של שוודיה יעניק לי את הניירות המתאימים, אני יכול להבטיח לכם אין מה שיעצור אותי.

קלמן לואר: תשובה מצויינת. אתה תיסע כדיפלומט שוודי ותהיה חלק של המשלחת השוודית בהונגריה.

ראול ואלנברג: הרי מדובר בכיסוי. האם במשרד החוץ של שוודיה יודעים על מטרת השליחות.

איור אולסן: ניתן לומר, שהם יודעים אך הם מעדיפים לא להיות בתמונה.

ראול ואלנברג: הם זהירים, גם היהודים השוודים זהירים, מאד זהירים. הם סובלים ממה שידידי האמריקאים קוראים "מייפלואר קומפלקס".

הרב ארנפריס: מה זאת אומרת?

ראול ואלנברג: הם מפחדים להעמיס את האונייה יתר על המידה מחשש שזה יגרום לטביעתה, אם יותר מידי פליטים יהודים יגיעו לכאן. הרב ארנפריס, האם זה חיסרון שאין בי הקומפלקס הזה ושאני החלטתי לעשות הכל כדי להציל חיים בבודפשט, ולהבטיח לך לנסות להשיג אזרחות שוודית לכל היהודים ככל שניתן.

הרב ארנפריס: הצגת את מועמדתך באופן משכנע ביותר. נותר לי רק לברך אותך באמרה של התלמוד¹⁰ "מי שמתמסר לשליחות למען האנושות מובטח לו שה" ישמור עליו".

מערכת II

תמונה II

אדולף איכמן

שחקניט:
ש. שטרן
אדולף איכמן
ד"ר פטו
מר וילהלם
מר פרוידניר

חלק: איכמן מכונס את חמוצת חיהודית, "חיהודית" "חיהודית" (בודפשט, יוני, 1944)

אייכמן: יפה, סיימנו לשלוח כל חיהודים הערי השדה לאושוויץ, עכשיו נשאר רק אלה מבודפשט. וכוניט את חברי המועצה היהודית, אני כבר חוזר.

ד"ר פטו: לך תדע מה הוא רוצה מאתנו.

ש. שטרן: יש להדגיש שאנו הונגרים, האדמירל הורטי יגן עלינו.

(אדולף איכמן נכנס)

אייכמן: שלום לכולם. הא, הא, הא, ¹¹אתם יודעים מי אני, לא כן? כלב הציד, כך מכנים אותי! אך אני אדם הגיוני. הפסיקו את התעמולה נגדנו - בטחו בי והרגיעו את אנשיכם. עזרי לי ותוכלו לחסוך מעצמכם הרבה צרות. הרי כשתסתיים המלחמה תוכלו לשוב לחיי השיגרה שלכם.

ש. שטרן: (לוחש לד"ר פטו) ¹²הכל כשורה, כל רצונם הוא שנשתף פעולה.

מר וילהלם: קולונל, האם זה הכרחי לענוד את הטלאי הצהוב?

אייכמן:

¹³ענדו את הטלאי! הוא יערוב לבטחונכם. אני לא צריך להזכיר לכם שהעיתונות ההונגרית הכריזה, "שעל כל הונגרי להסגיר יהודים המתחמקים מלקיים הוראות". וכמובן, דבר זה התקבל בהתלהבות אצל ההונגרים. לכן אל תסתירו, ענדו את הטלאי, הוא יערוב לבטחונכם.

ש. שטרן:

אנו נשתף פעולה.

(קצין SS נכנס, הם קמים לצאת)

קצין SS:

הורטי עצר את הרכבת לפני הגבול והחזיר אותו לקיטרסקה. הוא הביא לשם כוחות ואף הורה להם להשתמש בכח על מנת לעצור את הרכבת.

אייכמן:

(סוגר את הדלת בזעם)
הכלבים היהודים, עוד נראה להם.

קצין SS:

השמדנו את 600,000 היהודים בערי השדה אבל בבודפשט יש בעייה בגלל הורטי.

אייכמן:

אל דאגה, כנס את היודנרט ב-17 ביולי, באותו יום נבצע את השילוח מקיטרסקה. והפעם תנתק את כל הטלפונים של אותם יהודים על מנת שלא יוכלו להזעיק עזרה. הם עוד יבינו מי שולט כאן.

פיקסוס רוטי (1938)

מערכה II

תמונה III

שחקנים:

ראול ואלנברג

פייר אנגר

השגריר דניאלסון

הרקע: ואלנברג מגיע לכודפשט, הוא נכנס לשגרירות ומתפלא מהיתקלות היהודים המנסים לקבל דרכוני חסות. (9 ביולי, 1944)

פייר אנגר: מר ראול ואלנברג, ברוך הנא, שמי פייר אנגר. כפי שאתה רואה אנו מוצפים ביהודים המבקשים דרכוני חסות.

ראול ואלנברג: אלה דרכוני החסות?, נצטרך להדפיס דרכונים חדשים מרשימים יותר.

פייר אנגר: מר דניאלסון הרשה לי להכניס את ראול ואלנברג שהגיע זה עתה לכודפשט.

השגריר

דניאלסון: נעים להכיר אותך ואלנברג, עבודה רבה מחכה לך. איך אתה מתכוון לפעול?

ראול ואלנברג: ראשית קבעתי, פגישה עם הורטי.

השגריר

דניאלסון: עם הורטי בעצמו בלי לעכור כצינורות הדיפלומטיים המקובלים.

ראול ואלנברג: אדוני השגריר, רצוי להבהיר דבר אחד הקשור לפעולות שלי. כל יום אלפים עלולים להישלח למחנות המוות או להיהרג ברחובות בודפשט. לכן, אין אני מתכוון לבזבז זמן בניירת ובקשות רשמיות. אפעל להציל כמה שיותר בכל דרך הנראית לי מעשית ויעילה.¹⁴ שהסבל עובר כל גבול, אין כלל מקום להגביל דרכי הצלה. האנשים בחוץ סך הכל מבקשים לחיות.¹⁵ אם צריך אשלם שוחד לשטן בעצמו.

השגריר דניאלסון: ואלנברג, מכיוון שככל הנראה לא ניתן לעצור אותך. אני יכול לבקש ממך להתנהג בזהירות רבה ובדיסקרטיות.

ראול ואלנברג: אם כן, קודם כל אדרוש מהורטי לאשר הנפקת דרכוני חסות עבור כל יהודי בודפשט. זה מצחיק, האישור לשכעה מאות חמישים בלבד. שנית לרכוש כמה כתים גדולים ולשם להכניס את היהודים בחסותנו. ושלישית אעסיק כמה מאות יהודים בפעולות ההצלה.

פייר אנגר: למה דווקא יהודים?

ראול ואלנברג: הקשיבו, כשהגעתי לבודפשט, ראיתי את אחת הרכבות המובילות את היהודים לאושוויץ, ובמבט שלהם הבנתי משהו נורא. ראיתי איך יהודים דוחפים יהודים אחרים כדי להיכנס לקרונות הרכבת, ראיתי איך הצליחו הנאצים לשכנע את העולם כולו ובראש ובראשונה את היהודים שהם אשמים באיזה פשע לא מוגדר. הרי אם אף אחד אינו נוקף אצבע כדי להציל ממוות בטוח, כנראה שמהו פגום אצלם. רבותי, אם אנחנו רוצים להצליח במשימה, עלינו לשכנע את היהודים שהם בני אדם הראויים להצלה ולכן יש לפעול ולהאבק כדי לחיות.

מערכה II

תמונה IV

שחקנים:

ראול ואלנברג

פייר אנגר

הברונית אליזבת קמני

הילד

שני ננדריים

חיים

הרקע: ואלנברג פועל להצלת יהודים באופן ישיר ובאופן עקיף דרך הברונית קמני.

ילד: אמא, חזרת, אמא מה קרה? (קבוצת נשים נכנסות לאחד מבתי החסות השוודיים).

אמא: ¹⁶וואלנברג', כמו מלאך מהשמים הוא הגיע לגשר מעל הדנובה כשצלבי החץ רצו לירות בנו, הוא דרש לקבל אותנו תחת חסותו, היה ויכוח והוא סיכן את חייו כשאים על מפקד הסיור.

ילד: אוי, אמא! (מתחבקים)

פייר אנגר: אתן יכולות לנוח עכשיו.

(למחרת בבוקר)

רדיו בודפשט: השעה 07:00 בבוקר והנה החדשות. האדמירל הורטי הודיע על הסכם שהגיע אליו עם הרוסים. כוחות רוסיים הכוללים טנקים ומשאיות מתקרבים לפאתי המחוז. איכרים במחוז סיפרו גם הם על ביקורם של חיילים נאצים בחוות. והתחזית - קר, גשמים עזים.

חיים

(אחד היהודים): איזו שמחה, המלחמה הסתיימה עבורנו. אפשר לחזור הביתה (תנועת יציאה לכויש של יהודים).

פייר אנגר: חכו, חכו, הסכנה טרם חלפה. הכנסו פנימה.

(ראול ואלנברג מגיע לבית החסות השוודית)

פייר אנגר: ראול כולם מחפשים אותך שמעת את החדשות?

ראול ואלנברג: כן, אבל אתה לא מעודכן סלאשי וצלבי החץ תפסו את השלטון, הוא כבר הספיק לבטל את דרכוני החסות וכנראה שאייכמן עכשיו יחזור מברלין כדי לחדש את השילוחים לאושוויץ. המצב התהפך בין רגע.

פייר אנגר: אבל מה קרה?

ראול ואלנברג: הנאצים חטפו את בנו של הורטי ומאימים להרוג אותו אם הוא לא ישתף פעולה. צלבי החץ כבר פרצו לאחד הבתים שלנו, הוציאו יהודים וירו בהם וזרקו אותם לנהר הדנובה.

ראול ואלנברג: הם חיות טרף.

הברונית קמני: מר ראול ואלנברג.

ראול ואלנברג: הברונית קמני, איזה כבוד, ואיזה מזל.

ברונית קמני: לא מזל, מר ואלנברג, הקרדינל אמר לי איפה אני יכולה למצוא אותך.

ראול ואלנברג: רק שנייה, פייר דאג שכל היהודים לא יצאו מהבתים. אני הולך לדבר עם הברונית, אחזור תוך זמן קצר. אם כן, הברונית אולי נלך לשתות משהו בבית קפה מעבר לרחוב.

הברונית קמני: ברצון.

(נכנסים לבית קפה מנגינה נשמעת)

ראול ואלנברג: פעמיים קפה ועוגות. אני רוצה להאמין שאפשר גם לאפות עוגות בתנורי הגז ההונגריים עם הממשל החדש של צלבי החץ.

הברונית קמני: מה זאת אומרת.

ראול ואלנברג: זה אומר שבמדינות מסוימות עושים שימוש אחר בתנורים, למשל... שורפים יהודים או זורקים אותם לתאי גזים.

הברונית קמני: שמעתי דברים נוראים כאלה מהקרדינל, לכן חיפשתי אותך, כדי לשמוע את חוות דעתך.

ראול ואלנברג: אין כלל מקום לדעות אישיות, יש רק עובדות. יהודים נשלחים לתאי הגזים ולאחר מכן למשרפות באלפים מידי יום ביומו.

הברונית קמני: לא ידעתי, אבל גבור - בעלי איננו רוצח. אין לו יד בפשעים הללו.

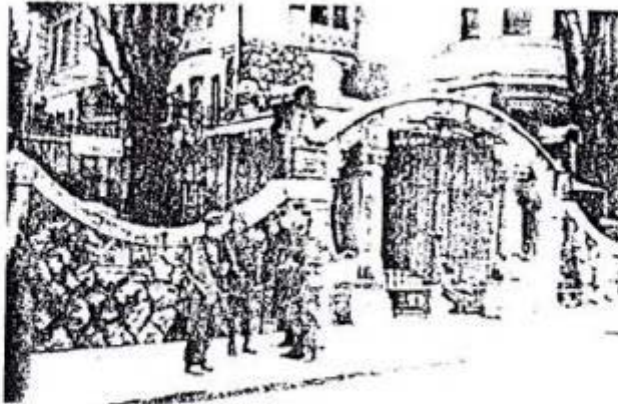
ראול ואלנברג: בעלך, הוא שר החוץ בממשלה של סלאשי והוא שותף מלא לרוצחים גברתי, ואם את לא רוצה שיישפט כפושע מלחמה עליך לפעול.

הברונית קמני: (פורצת בבכי)
מה אני צריכה לעשות.

ראול ואלנברג: ¹⁷כלי דרכונים אלה, לא אוכל להציל אותם, הם ישולחו אל מותם. אני דיפלומט, אני זקוק לבסיס חוקי כלשהו שבחסותו אוכל לפעול. אינני יכול לבצע את עבודתי במחתרת. עליך לדאוג 'שצלב החץ' יכירו בתוקף דרכוני המגן.

הברונית קמני: ¹⁸אני נושאת את בנו, אני אוהבת אותו. אינני רוצה שהילד שלנו יהיה יתום.

ראול ואלנברג: אז דאגי לכך שישפיע על הממשלה לשנות את ההחלטה
בנוגע לדרכוני והגן ומיד.

Arrow crossmen outside the Swedish Legation in January, 1945.

מערכה II

תמונה V

שחקנים:

הברון ג'בור קמני
הברונית קמני

הקדמה: בביתו של הברון קמני

הברון קמני: כולם מדברים עליך, כבר נמאס לי מהחבר שלך ואלנברג.¹⁹ האם הוא חושב שאין לי מה לעשות אלא לדאוג ליהודים שלו? הרי אפילו השגריר דניאלסון חושש שבסופו של דבר הוא עלול לגרום צרות לכל הדיפלומטים.

הברונית קמני: ג'בור כל זה לא איכפת לי כלל. אני מזהיר אותך,²⁰ עליך לדאוג לכך 'שצלב החץ' יכבד את דרכוני המגן, אם לא אעזוב אותך, אחזור למנו ולעולם לא אשוב אליך.

הברון קמני: בגדת ב! (הוא יוצא מהחדר וטורק את הדלת אחריו).

הברונית קמני: (נרדמה, פתאום קמה ומדליקה את הרדיו)

רדיו: ²¹ "השעה חצות, והנה החדשות. שימו לב! שימו לב! להלן הודעתו של שר החוץ של הממשלה ההונגרית המלכותית, הברון קמני. החל מהיום חייבים אנשי הכוחות המזוינים וכן קציני צלב החץ לכבד את הדרכונים המנופקים ע"י שגרירות המדינות הנייטרליות ולראות בהם דרכונים חוקיים לכל דבר. כמו כן, יש לכבד את מעמד האקסטראטריטוריאלי של הכניס המניפים את דגלי המדינות הנייטרליות אין לשלח לעבודת כפייה נושאי דרכונים זרים".

הברונית קמני: ברוך השם, הו ג'בור.
(ג'בור נכנס, הם מתחבקים).

הברון קמני: שמעת את ההודעה.

הברונית קמני: כל הכבוד, ג'בור.

הברון קמני: ידידך ואלנברג בסכנה, אייכמן זועם הוא נתן פקודה להרוג את מי שהוא מכנה הכלב היהודי ואלנברג.

הברונית קמני: (רצה לטלפון)
אני צריכה להזהיר אותו.

הברון קמני: וזה לא הכל אייכמן אוסף אלפי יהודים ויצעיד אותם מאתיים קילומטר בחורף הקר לגבול ולמחנות. חלקם לא יחזיקו מעמד וימותו בדרך.

הברונית קמני: (בטלפון)
הלו, ראול, טוב שמצאתי אותך. ראול, אייכמן מתכוון להרוג אותך, תיזהר.
הם מארגנים מצעד מוות! כן, עד הגבול, ראול תיזהר ושה' יהיה עמך.

מערכה III - "אין מה שיעצור אותי"

תמונה I

שחקנים:

קבוצות יהודים
ראול ואלנברג
פייר אנגר
חיילי צלב החץ
חיילי ג'נדרמים
קצינים גרמנים
קתרין סנש

הרקע: מצעד המוות להגישלום (נשמעת מנגינה עצובה)

ילדה: אמא, אני לא יכולה יותר, אני לא יכולה.

אמא: אבל לאה בתי, אנו חייבים להמשיך כדי לחיות.

חיילי צלב החץ: (דוחף את הילדה), תצעדי, אם לא, אני יורה בך, ילדה יהודיה.

אמא: (מרימה את הילדה בשארית כוחותיה ומתמוטטת, חייל עומד לירות בה) תירה בי לא בה.

ראול ואלנברג: (עובר ושומע את הזעקות של האם) רק רגע. (הוא נכנס בין החייל לילדה השוכבת ובוכה) הנה הילדה של משפ' כהן, היא נמצאת תחת חסות שוודית.

החייל צלב החץ: מה אתה מדבר? שטויות היא יהודיה עלובה. מה אתה קוסס? אתה הופך יהודים לשוודים? הא, הא, הא.

ראול ואלנברג: אינך חושש שחוצפתך תעלה לך ביוקר? אם לא תרשה לי לקחת אותה, אדווה לממונים עליך. אל תצפה לקבל חופשה בחודשים הקרובים.

חייל אחר: תן לו, אל תטובך איתו, יש לו קשרים בממשלה של סלאשי. אף שמעתי שהוא מטיל אימה גם בשוררו חנאצים עם האיומים שלו.

חנייל הראשון: טוב, קח אותה.

ראול ואלנברג: אני מצטער, אני לא יכול לקחת את רולט, אני חייב לחגיע לרכבת. ונו לי כמח ילדים, פייר ונכניט אותם למכונות, ²²אני מצטער אבל אני חייב קודם להציל את חילדי ודרכם להציל את עמי ישראל. פייר, תביא לחם קצת מזון, לפחות זה.

פייר אנגרי: (מחלק מזון ושמיירות).

ראול ואלנברג: חנה יש לנו כמה שמיכות, קחו. פייר, אנחנו צריכים להתקוט לרכבת.

(ואלנברג מגיע להגישלום, חיילים דוחפים יהודים לקרנות)

ראול ואלנברג: (מציג את התעודות לחיילי צלב החץ) ואלנברג, משלחת ממלכות שוודיה.

קצין צלב החץ: (חוסם אותו ברובה) עוד צעד אחד ואתה מת.

יהודי: מי זה?

יהודי אחר: ^{הוא. לא.} זה המלאך, ואלנברג, הוא אולי היחיד שעדיין איכפת לו מגורלנו. האחרון שנותן לנו עוד תקווה.

ראול ואלנברג: (רץ מהצד, עולה על קרון וצועק פנימה) האם יש כאן אזרחים שוודיים שאבדו את דרכוני המגן שלהם?

יהודים בתוך הקרון: כן, אני, כן, גם אני, גם אני.

ראול ואלנברג: הרימו ידיים

קצין צלב החץ: (יורה מעל ראשו כמה יריות)
רד, אם לא אהרוג אותך!

ראול ואלנברג: (יורד מהקרון)

אתה תישפט על התנהגותך היום. פייר, (פייר נותן
לו סיגריות וברנדי) תכין את דרכוני המגן ותרשום
את השמות. אני הולך לראות את פרנזי, תדאג שהרכבת
לא תיסע.

קולונל פרנזי: ואלנברג, חשבנו שאתה כבר לא בין החיים. הא, הא.

ראול ואלנברג: אל דאגה, אמנם זה נכון שניסו להתנקש בחיי אבל
כנראה ששומרים עלינו מלמעלה. ידידי הקולונל, הנה
כמה מתנות לחיילים שלך וזה בשבילך (נותן לו סכום
כסף).

קולונל פרנזי: מה אתה רוצה, ואלנברג.

ראול ואלנברג: אתה יודע טוב מאד, מה שאני רוצה - לקחת את כל
היהודים עם דרכוני מגן שוודים. הרי אתה אדם
מציאותי, בעוד כמה ימים הרוסים יהיו כאן ויבקשו
ממני להעיד על אנשים מסויימים.

קולונל פרנזי: טוב ואלנברג, קח את היהודים שלך אבל אל תגזים.

(ואלנברג חוזר לרכבת עם קולונל פרנזי)

קולונל פרנזי: תן לו לקחת את שלו.

קצין צלב החץ: אבל זה מנוגד להוראות שלנו.²³ אייכמן הורה לא
לשחרר אף יהודי.

קולונל פרנזי: כאן אני המפקד האחראי וההוראות שלי הם עבורך
פקודות.

הגנרלים הצרפתים, שאחרי כיבוש חנוכה בידי הנאצים ב-1941, ירדו
הרבה מרובי על השלטונות בלילת המלחמה בנאצים וקטלם ב-1942.

ראול ואלנברג: (עולה לרכבת ומקריא שמות פיקטיבים) יש לי אישורים לאנשים הבאים: כהן, מלכי, מרמוסטיין, לוי, שראל, חיים, רוזנברג, רוזנסטיו, קלמן, כהנה, יוסף, ראובן. אני זוכר אותך, אישית נתתי לך דרכון, רד בבקשה. מה שלומכם משפחת כהן, איבדתם את הדרכונים בדרך, לא נורא, תרדו בבקשה. (ממשיך להקריא שמות) גרשון, אהרן, מנחם, מה שמך?

יהודיה בקרון: שמי רחל איינזבר

ראול ואלנברג: כן, את מופיעה כאן. משפחת איינזבר, וגם אמא שלך.

יהודי זקן: אתה מלאך מהשמיים, יברך אותך ה' וישמך.

קתרין טנש: ²⁴אחרי שאניקו (חנה טנש) שלי נרצחה נדמה היה לי שלזה אני ראויה למצעד המוות. אך האדם, הזה ואלנברג, מזכיר לי את האמונה של בתי, גם היא רצתה להציל יהודים. בתי היתה שרה, כאילו המלאכים שרו אותה. (ברקע קבוצת מלאכים שרים)...

"אלי אלי שלא יגמר לעולם,
החול והים ושרוש של המים,
ברק השמים, תפילת האדם"

אולי האל שלח אותו אלינו וענה לתפילתנו.

חנה סנש בקיבוץ טדיות יום 1943.
לשכת הוויזיונות ההיסטורית

קצין צלב החץ: זהו, ואלנברג, מספיק, לקחת את שלך, עכשיו תפנה את המקום.

ראול ואלנברג: אבל, יש עוד, חכה עוד קצת.

קצין צלב החץ: להוציא אותו משם.

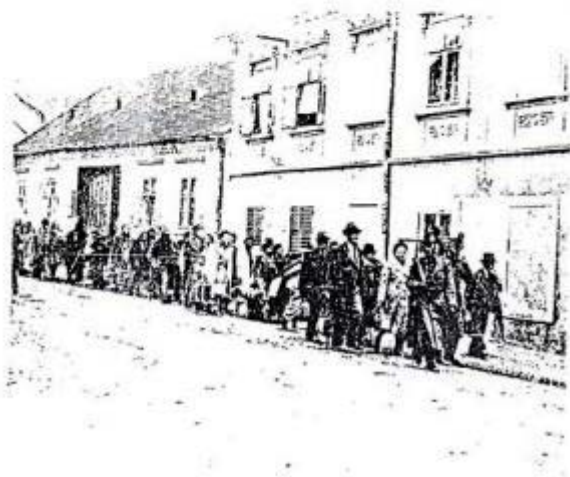
(ואלנברג מצליח להוציא עוד שני ילדים איתו)

פייר אנגר: הצלנו כשלוש מאות.

ראול ואלנברג: מה עם השאר? (הרכבת מתחילה לנסוע, ואלנברג מסתכל ודמעות בעיניו, נשמעת מוסיקה עצובה)

Raoul Wallenberg.

בסביבות 1944 עזבה רודולפסה וואלנברג סווד על יחסי הידידות קוטן שבסוודרלנד הונגריה, שנסע ללונדון, ליד
הנביל עם אשתו. הידידות נולדו מנה בנסה שלמתינו היה שחקן אומנו. ב-28 ביולי קטן הידידות ליד
עירוב הינו השפירו של הקר בדרך שלום. ב-4 ביולי נולדו של הידידות למעשה, בנסה נראים הידידות
מגלים לוקן ביד הידידות.

מערכות 111

תמונת 11

שמעוניט
ראול ואלנברג
אדולף אייכמן

תורע: ואלנברג מארז אויכמן כביט של יידיש. (דצמבר, 1944)

ראול ואלנברג: קולונל אייכמן, אני מקורח שחמירוח חיסול יידיש, נשתח קפח בטלון.

אייכמן: זאת הפגישת השלישית בינו ואלנברג.

ראול ואלנברג: אני זוכר שבפגישת הקודמת במלון כיכר ארזי²⁵ "אוהב יהודים המקבל את הדולרים המלוכלכים מרוזולט".

אייכמן: ²⁶אני סקרן, למה נסעת לפלסטינה ב-1937?

ראול ואלנברג: כי זה ענין אותי, אני מאמין שליהודים מגיע מדינה משלהם, אתה לא חושב כך?

אייכמן: אל תצחיק אותי!

ראול ואלנברג: אייכמן, נדמה לי שזאת גם הפגישת האחרונה שלנו אז אהיה כן איתך.²⁷ הנאציזם, זה לא אידיאולוגיה, הוא מכוסס על שינאה רגשית, אין לה עתיד. (פותח את הוילון, שומעים ורואים זיקוקין של פצצות)

כפי שאתה רואה, בברכת הצבא האדום. קולונל אייכמן נא להכיר!!! מרשל אבולקין מפקד החזית האוקריינית השלישית. בעוד כמה הימים הוא יכנס לפסט, מצד שני אחיו לנשק מרשל מלינובסקי סוגר על בודה.

אייכמן: ואלנברג, אנחנו נגן על בודפשט.

ראול ואלנברג: ²⁸המלחמה שלך הסתיימה. זה הקץ לנציזם והקץ לאלה הדבקים בשנאה עד לרגע האחרון. הסוף של היטלר והסוף של אייכמן. לפחות עכשיו, בטל את ההוראה להשמיד את הגטאות והילדים בבתיים של מלכות שוודיה.

אייכמן: ²⁹ טוב, אז אני מסכים איתך, אך יש לי נחמה אחת, להמשיך ולהשמיד את אויבי עד הרגע האחרון. אז כשאעלה לגרדום, אדע שסיימתי את השליחות שלי. ואלנברג, רצוני להודות לך על ערב מהנה. אבל אל תחשוב שאנו ידידים. אעשה הכל למנוע ממך להציל יהודים. יש שלושים אלף בגטו שלך וכשבעים אלף בגטו המרכזי, אנסה לחסל את כולם גם הדרכון הדיפלומטי שלך לא יוכל לשמור עליך. הרי, גם דיפלומט שוודי יכול להיות מעורב בתאונה.

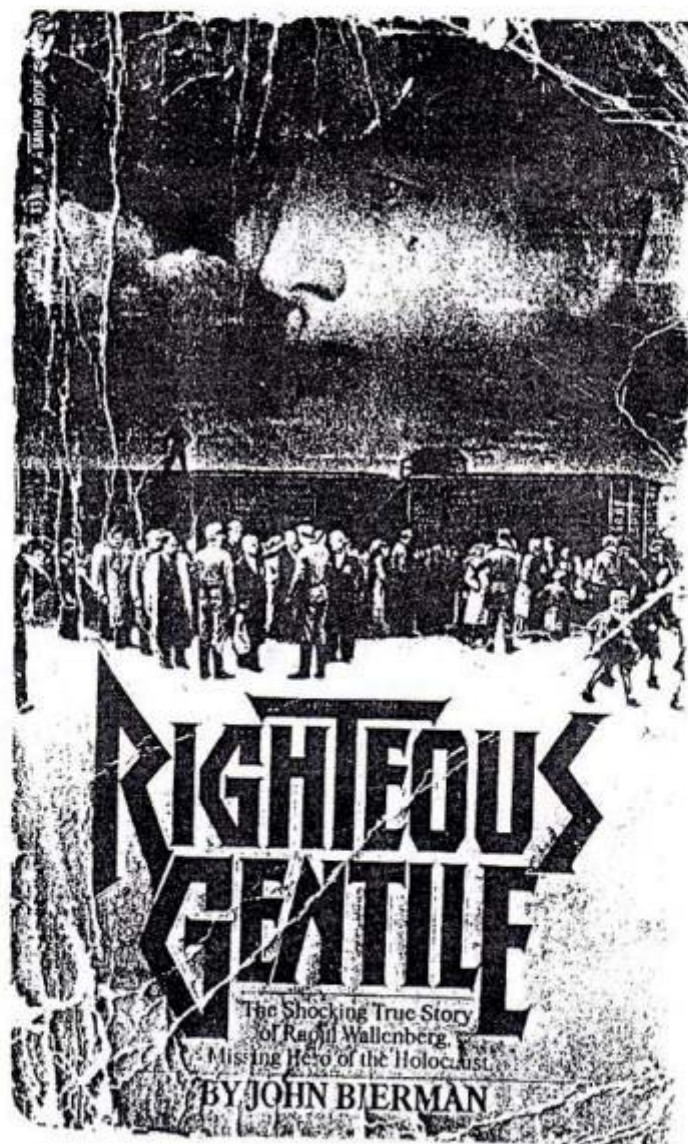
(אייכמן יוצא)

ראול ואלנברג: (ניגש לטלפון)
אני רוצה לשלוח מברק למנהיג סלושי.
³⁰גם בעתות מלחמה אוסרים המצפון והחוק על נקיטת פעולות איבה נגד ילדים. כל אומה תרבותית רוחשת כבוד לילדים, והעולם כולו יוכה תדהמה וכאב אם הונגריה, שכל ימיה נהגה ברוח הנצרות והאבירות, תחליט לנקוט צעדים נגד ילדים. - על החתום, ראול ואלנברג, נציג מלכות שוודיה.

(סוגר את הטלפון, ומחייג)

ראול ואלנברג: פייר, אני נוסע לגנרל שמידטובר כדי לנמוע את חיסול הגטו.

ראול ואלנברג: פייר, אני לא יכול אחרת ואיני מתכוון להתחשב
בסכנות, ³¹ לא אוכל לחזור לשטוקהולם בלי לדעת
שעשיתי כל מה שניתן להציל מקסימום יהודים.

מערכה III

תמונה III - להציל את הגטו

שחקנים:

ראול ואלנברג
גנרל שמידטובר
חיילים גרמנים
קצין SS

הרקע: במשרדו של גנרל שמידטובר

שמידטובר: אה, ואלנברג, אתה עוד כאן?

ראול ואלנברג: גנרל, שמעת שאייכמן נתן הוראה לחסל את כל היהודים בגטו?

שמידטובר: ואלנברג, אייכמן כבר ברח מבודפשט.

ראול ואלנברג: אייכמן לא מעניין אותי כרגע. מה בקשר להוראה שלו לחסל את היהודים בגטו?

שמידטובר: אין לי זמן להתעסק עם היהודים שלך, ואלנברג, אני צריך להגן על העיר.

ראול ואלנברג: גנרל שמידטובר, כדאי לך להקשיב לי הפעם, מאז שהגעתי לבודפשט, דאגתי לתעד את כל מה שקורה כאן. צלמים שלי צילמו את הזוועות, אני מזהיר אותך גנרל שמידטובר שאם לא תבטל את תוכנית החיסול³² אדאג באופן אישי שאתה תעלה לגרדום שהרוסים יגיעו ותאמין לי לא חסר לי עדויות.

(שמידטובר צועד בחדר, הלוך ושוב, מרוכז בעצמו)

שמידטובר: בסדר ואלנברג, אתה ניצחת. תקרא אלי את הקצין האחראי על הכוחות מסביב לגטו.
(קצין SS נכנס)

שמידטובר: אני מבטל את הפקודה של אייכמן בנוגע לגטו המרכזי. דאג לכך שהחיילים לא יתפרעו כלל! האם זה מובן?

קצין SS: כן, המפקד!

(ראול ואלנברג יוצא)

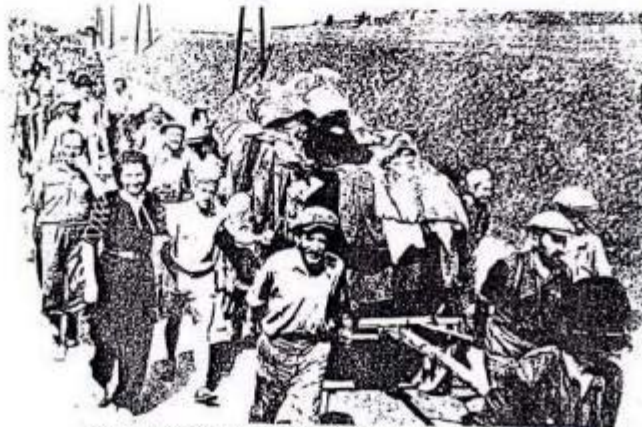
ד"ר: לאן עכשיו, ראול? הרכב פה, מוכן.

ראול ואלנברג: כל החודשים האלה הסעת אותי ביום ובלילה בלי להתלונן, עכשיו בוא ניסע לצד השני של העיר, שם נקבל את הרוסים. אני רוצה להציג בפניהם את התוכנית שלי לשיקומה של הקהילה היהודית.

פ"ר: אדם כואב, זה מסיכן. הבלת כפדות יהודים. הנכה אנשים כושים להכוא אותך. (שומעים את הרעש של המכונית)

לא כל שמתחזק עם שהכוסים יזיחו.

כאול: אני לא יכול פ"ר, איך אמר
לסאוקהולם אם כל להציל את כל היהודים.

זרם של פליטים יהודים הונגרים ניצולי השואה (1946). [ארכיון הכניסה, ניו יורק]

CHANSON DE SHOULI NATHAN

Je t'en supplie mon Dieu, je t'en supplie mon Dieu,
Utilise-moi comme instrument de Ta mission

אנא אלי, אנא אלי
עשה אותי כלי לשליחותיך

Partout où s'insinue la haine
Laisse-moi semer l'amour
Partout où règne l'humiliation - le pardon
Partout où règne l'obscurité - la lumière
Partout où règne la tristesse - la joie
Maître de l'Univers.

במקום שבו מקננת שנאה
תן לי לזרוע אהבה
במקום שבו עלבון - סליחה
במקום שבו חושך - אור
במקום שבו עצב - שמחה
אדון העולם

Je t'en supplie mon Dieu...

אנא אלי...

Fais en sorte que je n'aspire pas tant
A être consolée mais celle qui console,
Fais en sorte que je n'aspire pas tant
A être comprise mais celle qui comprend,
Fais en sorte que je n'aspire pas tant
A être aimée mais celle qui aime.

עשה שלא אתאווה כל-כך
להיות מנוחם אלא מנחם
עשה שלא אתאווה כל-כך
להיות מובן אלא מבין
עשה שלא אתאווה כל-כך
להיות אהוב אלא אוהב

Je t'en supplie mon Dieu...

אנא אלי...

Mon Dieu, donne-moi la sérénité
D'accepter ce qu'il n'est pas en mon pouvoir de changer
Je t'en supplie, donne-moi le courage
De changer les choses qui sont en mon pouvoir
Et je t'en supplie, donne-moi la faculté
De discerner entre les deux situations.

אלוהים תן לי את השלווה
להשלים עם שאיני יכול לשנות
אנא תן לי את אומץ הלב
לשנות דברים שביכולתי
ואנא תן לי את החכמה
להבין בין אלה לבין אלה

Je t'en supplie mon Dieu...

אנא אלי...

מערכה IV - ראול ואלנברג נעצר בבית סוהר גולג, רוסיה

תמונה I

שחקנים:

ראול ואלנברג
גוסטב ריכטר
שוער

הרקע: בתא בית הסוהר, ואלנברג ועוד שני אסירים.

(מוליכים את ואלנברג לתא)

ראול ואלנברג: אני דיפלומט שוודי, אני מבקש לראות את השגריר השוודי.

קצין N.A.V.D. אתה מרגל גרמני או אמריקאי, ואצלנו איו לך כל זכויות. מי יאמין לך שהיית בכודפשט במבצע הומניטרי. (דוחף אותו לתא).

ריכטר: מי אתה?

ראול ואלנברג: שמי ראול ואלנברג, אני דיפלומט שוודי במשימה מיוחדת להציל יהודים בכודפשט, ³³ והנה הרוסים עצרו אותי ואת הנהג שלי כאילו אנו מרגלים!

ריכטר: שמי גוסטב ריכטר, הייתי סרן ב-SS ברומניה. עכשיו אנחנו בתא ביחד, זה אירוני, לא? תגיד לי ואלנברג, זה היה שווה את כל המאמצים שלך להציל יהודים? מה הרווחת? אינך מתחרט?

ראול ואלנברג: אני באמת לא מבין למה עצרו אותי? אבל אם ניתנה לי ההזדמנות להציל חיים, על כך לא רק שאיני מתחרט אלה מודה אני לאלוקים שנתן לי לעסוק בפיקוח נפש.

אתה תמים ואלנברג, תמים.

ריכטר:
שוער:

מערכה IV

תמונה II - זעקת יתרו

שחקנים:

ראול ואלנברג
יתרו - חתן משה
בת קול
ריכטר
שוער

הרקע: שלושה אסירים יושבים בתא, ואז נשמעת זעקה.

יתרו: (זועק) רבוננו של עולם, זה פועלו, וזה שכרו?

בת קול: מי זה שזועק שם לשמים?

יתרו: יתרו, חתן משה רבנו. אינני יכול לסבול את אי הצדק. הרי אני התנגדתי לכך שפרעה והמצרים יהרגו ילדי ישראל, שכרי היה ש"עשרת הדיברות" נתנו לישראל בפרשה הנקראת על שמי. גם בת פרעה שהצילה את משה רבנו נקראה על שמך בתיה. והנה אדם שהציל 100,000 יהודים והוא נשכח בגולג, בבית סוהר רוסי. הרי, העוול זועק לשמים.

בת קול: הזעקה נשמעה בשמים, אבל לא זעזעה בארץ, לא בשוודיה, לא בארצות הברית ולא בישראל! לך תאמר לבני ישראל שביום שהבאתי אותם לאדמתם, עליהם לערוך חשבון נפש לאומי מכאיב ונוקב. וגם אם כולם חכמים, כולם נבונים, כולם יודעים מה שאירע ליהודים בשואה, עליהם להזדעזע מחדש מפעולתו של ראול ואלנברג, עד שיבינו מה היה ניתן לעשות. אילו גם הם היו נעשים לכלים לשליחותי, לשליחות ההצלה.

(התלמידות עולות לבמה ושרות..)

מערכה IV

תמונה III - תפילה לזכרו של ראול ואלנברג

הרקע: התלמידות עולות לבמה

תלמידה:

אנחנו כבר לא שחקניות, רק תלמידות. (מורידות את
התלבושות) במסכת אבות כתוב - 'במקום שאין אנשים
השתדל להיות איש'. ניסינו להציג לאן יכולה
האנושות להגיע אם לא יהיו אנשים כמו ראול
וואלנברג. אם יש כל סיכוי שהוא חי, אנחנו מצוים
לשחרר אותו - ואם לא אנחנו מחוייבים להנציח את
פועלו ואת זכרו. אנחנו מבקשות מן הקהל לקום
לתפילה לזכרו...

ת פ י ל ה

א ב י נ ו ש ב ש מ י ס

"קול דמי אחינו עדיין זועקים מן האדמה"
הם שואלים אותנו, "איפה היית, אחי?
למה לא באת להציל אחי?
מה נשיב לאחינו המופקרים?
והם זועקים - "בחלל ריק פעל השטן ומי מולו?
ובלחש אנו אומרים - "ראול ואלנברג".
למה תאמרו בלחש - הם זועקים
ואנחנו מזדעזעים ומתמלאים בושה
כי התשובה לנו ידועה.
כי בראות אמונתך ופועלך, ראול,
דמיונך ונחישותך ראול,
אין אנחנו יכולים לנחם את עצמנו יותר -
בשקר - "לא היה מה לעשות בשבילם
ובשבילך ראול"

אבינו שבשמים צור ישראל וגואלו ברך את
ראול ואלנברג, נשמתו בערה כלפיד אש בעולם חשוך,
כוחות הרשע רצו להעלים אותו
ואנחנו מבטיחים לשאת את הלפיד (מדליקה לפיד)
של ראול ואלנברג
ולמסור אותו לילדנו ולנכדינו -
ונדע שזיכינו אותם בלב חדש וברוח חדשה.
לב בשר.

ביבליוגרפיה

1. עמ' 445 אנציקלופדיה של השואה, כרך ב' יד ושם
2. עמ' 444 אנציקלופדיה של השואה, כרך ב' יד ושם
3. עמ' 105 KONRAD HEIDEN - DER FUEHRER
4. עמ' 1158 אנציקלופדיה של השואה, כרך ה' יד ושם
5. עמ' 28 ARTHUR D. MORSE - WHILE SIX MILLION DIED
6. עמ' 114 מקס נורדאו - כתבים ג' - הספריה הציונית
7. עמ' 114 מקס נורדאו - כתבים ג' - הספריה הציונית
8. עמ' 115 מקס נורדאו - כתבים ג' - הספריה הציונית
9. עמ' 9 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
10. עמ' 21 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
11. עמ' 65 ואלנברג - קטי מרטון
12. עמ' 65 ואלנברג - קטי מרטון
13. עמ' 66 ואלנברג - קטי מרטון
14. עמ' 45 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
15. עמ' 28 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
16. עמ' 89 JOHN BIERMAN - RITECHOUS GENTILE
17. עמ' 107 ואלנברג - קטעי מרטון
18. עמ' 77 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
19. עמ' 109 ואלנברג - קטי מרטון
20. עמ' 108 ואלנברג - קטי מרטון
21. עמ' 108 ואלנברג - קטי מרטון
22. עמ' 115 ואלנברג - קטי מרטון
23. עמ' 103 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
24. עמ' 89 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
25. עמ' 83 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
26. עמ' 83 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
27. עמ' 126 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
28. עמ' 126 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
29. עמ' 126 FREDRICK E. WEBELL, THURSTON CLARK - THE LOST HERO
30. עמ' 135 ואלנברג - קטי מרטון
31. עמ' 89 PER ANGER - WITH RAOUL WALLENBERG IN BUDAPEST
32. עמ' 93 PER ANGER - WITH RAOUL WALLENBERG IN BUDAPEST
33. עמ' 141 JOHN BIERMAN - RITECHOUS GENTILE

